

❧ 18. MEKTUP ❧

١٨- ﴿الْمَكْتُوبُ الثَّامِنَ عَشَرَ : اِلَى الشَّيْخِ جَمَالِ الدِّينِ النَّكُورِيِّ فِي بَيَانِ نَصِيبِ عُلَمَاءِ الظَّاهِرِ وَنَصِيبِ الْعُلَمَاءِ الرَّاسِخِينَ وَنَصِيبِ الصُّوفِيَّةِ وَجَوَابِ التَّمَاثِيلِ﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى "الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ" كَافٍ فِي مَدْحَةِ الْعُلَمَاءِ وَعِلْمِ الْوَرَاثَةِ هُوَ عِلْمُ الشَّرِيعَةِ فَإِنَّهُ هُوَ الَّذِي بَقِيَ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ وَلِعِلْمِ الشَّرِيعَةِ صُورَةٌ وَحَقِيقَةٌ وَصُورَتُهُ هِيَ نَصِيبُ عُلَمَاءِ الظَّاهِرِ شَكَرَ اللَّهُ تَعَالَى سَعْيَهُمْ وَهِيَ الَّتِي تَتَعَلَّقُ بِمُحْكَمَاتِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَحَقِيقَتُهُ هِيَ نَصِيبُ الْعُلَمَاءِ الرَّاسِخِينَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ وَهِيَ الَّتِي تَتَعَلَّقُ بِمُتَشَابِهَاتِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَالْمُحْكَمَاتُ وَإِنْ كُنْ أَمْ الْكِتَابِ وَلَكِنْ ثَمَرَاتِهِ وَنَتَائِجُهُ الْمُتَشَابِهَاتُ الَّتِي هُنَّ مَقَاصِدُ الْكِتَابِ وَلَيْسَتْ الْأُمَمَاتُ سِوَى أَنْ تَكُونَ وَسَائِلُ لِحُصُولِ النَّتَائِجِ فَكَانَ لُبُّ الْكِتَابِ الْمُتَشَابِهَاتِ وَالْمُحْكَمَاتُ قِشْرُ ذَلِكَ اللَّبِّ وَالْمُتَشَابِهَاتُ هِيَ الَّتِي تُبَيِّنُ الْأَصْلَ بِالرَّمْزِ وَالْإِشَارَةِ وَتَكْشِفُ عَنْ وَجْهِ حَقِيقَةِ تِلْكَ الْمُعَامَلَةِ وَالْعُلَمَاءُ الرَّاسِخُونَ جَمَعُوا بَيْنَ الْقِشْرِ وَاللَّبِّ وَحَازُوا مَجْمُوعَ صُورَةِ الشَّرِيعَةِ وَحَقِيقَتِهَا وَالْكَبْرَاءُ تَصَوَّرُوا الشَّرِيعَةَ كَشَخْصٍ يَكُونُ قِشْرُهُ وَلَبُّهُ مِنْ صُورَةِ الشَّرِيعَةِ وَحَقِيقَتِهَا وَوَجَدُوا عِلْمَ أَحْكَامِ الشَّرَائِعِ صُورَةَ الشَّرِيعَةِ وَعِلْمَ الْحَقَائِقِ وَالْأَسْرَارِ حَقِيقَةَ الشَّرِيعَةِ وَصَارَتْ طَائِفَةٌ مَقْتُونَةٌ بِصُورَةِ الشَّرِيعَةِ وَأَنْكَرُوا حَقِيقَتِهَا وَلَمْ يَعْرِفُوا لِأَنْفُسِهِمْ شَيْخًا وَمُقْتَدًى بِهِ غَيْرَ الْهِدَايَةِ وَالْبُرْدُوئِيِّ وَطَائِفَةٌ أُخْرَى وَإِنْ حَصَلَتْ لَهُمْ عِلَاقَةٌ بِتِلْكَ الْحَقِيقَةِ وَلَكِنَّهُمْ لَمَّا لَمْ يَعْرِفُوا حَقِيقَةَ الشَّرِيعَةِ بَلْ زَعَمُوا الشَّرِيعَةَ مَقْصُورَةً عَلَى الصُّورَةِ وَظَنُّوْهَا قِشْرًا فَقَطْ وَتَصَوَّرُوا اللَّبَّ وَرَأَاهَا فَلَا جَرَمَ لَمْ يُدْرِكُوا حَقِيقَةَ تِلْكَ الْحَقِيقَةِ وَلَمْ يَنَالُوا نَصِيبًا مِنَ الْمُتَشَابِهَاتِ وَالْعُلَمَاءُ الرَّاسِخُونَ هُمُ الْوَارِثُونَ فِي الْحَقِيقَةِ جَعَلَنَا اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَإِيَّاكُمْ مِنْ مُحِبِّهِمْ وَمُقْتَفِي

آثَارِهِمْ (ثُمَّ إِنَّ أَخِي) الشَّيْخَ مِيَانَ نُورًا مُحَمَّدًا ظَهَرَ مِنْ جَانِبِكُمْ بِأَنْكُمُ قُلْتُمْ إِنَّ لَنَا
 إِجَازَاتٍ مِنْ مَشَائِخِ السَّلَاسِلِ الْآخِرِ وَتُرِيدُ مِنْ جَانِبِ النَّقْشِبَنْدِيَّةِ أَيْضًا إِجَازَةً (أَلَيْهَا
 الْمَخْدُومُ) الْمُكْرَمُ إِنَّ الْمَشِيخَةَ وَالْمُرِيدَةَ فِي الطَّرِيقَةِ النَّقْشِبَنْدِيَّةِ الْعَلِيَّةِ بِتَعْلِيمِ الطَّرِيقَةِ
 وَتَعَلُّمِهَا لَا بِالْكَالَاهِ وَالشَّجَرَةِ كَمَا هُوَ مُتَعَارَفٌ فِي سَلَاسِلِ آخَرِ وَطَرِيقِ هَؤُلَاءِ
 الْأَكَابِرِ صُحْبَةً وَتَرْبِيَّتُهُمْ ائْتِكَاسِيَّةٌ فَلَا جَرَمَ أَنْدَرَجَتْ فِي بَدَائِتِهِمْ نَهَايَةُ الْآخَرِينَ وَصَارَ
 طَرِيقُهُمْ أَقْرَبَ الطَّرِيقِ وَنَظَرُهُمْ شِفَاءَ الْأَمْرَاضِ الْقَلْبِيَّةِ وَتَوَجُّهُهُمْ دَافِعَ الْعِلَلِ الْمَعْنَوِيَّةِ
 ﴿شَعْرٌ﴾:

مَا أَحْسَنَ النَّقْشِبَنْدِيَّيْنَ سِرَّتَهُمْ * يَمْشُونَ بِالرَّكْبِ مَخْفِيْنَ لِلْحَرَمِ
 وَالْمَرْجُوْ مُسَامَحْتَكُمْ ﴿ع﴾: وَالْعُذْرُ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ مَقْبُولٌ * وَالسَّلَامُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Şeyh Cemalettin en-Nâkûfî'ye yazılmıştır. İmam-ı Rabbânî bu mektupta zahir alimler, rûsûh sahibi alimler ve sûfilerin her birinin nasibini anlatmakta ve adı geçen şahsın sorusunu cevaplamaktadır.

Allah'a hamd, peygamberlerine selam olsun. "Alimler peygamberlerin varisleridir" hadisi alimlere övgü olarak kafidir. Peygamberlerden alimlere veraset yoluyla intikal eden ilim şeriat ilmidir. Peygamberlerden geriye kalan ilim de budur. Şeriat ilminin hakikat ve sureti vardır. Bu ilmin sureti zahir alimlerinin payına düşer ki bu ilim Kur'an ve Sünnetin muhkem naslarıyla alakalıdır. Bu ilmin hakikatı ise rûsûh sahibi alimlerin nasibi olup Kur'an ve Sünnet naslarının müteşabihleri ile alakalıdır. Muhkem naslar her ne kadar Kitab'ın ana bölümünü oluşturuyorsa da fakat onun fayda ve sonuçları kitabın maksatlarını oluşturan müteşabih naslardır. Muhkem naslar ise öze nisbetle kabuk hükmündedir. Remiz ve işaret yoluyla işin aslını açığa çıkaran muamelenin hakikatını keşfeden asıl müteşabih naslardır. Rûsûh sahibi alimler kabukla özü bünyelerinde toplayarak şeriatın hem suretini hem de hakikatına sahip olmuşlardır.

Bu alimler şeriat hükümleriyle alakalı ilmi şeriatın sureti, hakikat ve sırlarla alakalı ilmi de şeriatın hakikatı olarak görmüşlerdir. Bir taife vardır ki bunlar şeriatın suretine meftun olmuş ve şeriatın hakikatini inkar ede-

rek kendilerine Hidaye ve Pezdevi'den başka bir önder kabul etmemişlerdir. Bir diğer taife ise her ne kadar bu hakikate nüfuz edebilmişse de bu hakikatın şeriatın hakikati olduğunu anlayamamış şeriatı sadece kabuktan ibaret görerek hakikatın onun ötesinde olduğuna inanmıştır. Böylece işin hakikatını idrak edemeyerek müteşabih naslardan bu kimselerin nasibine bir şey düşmemiştir. Rusuh sahibi alimlere gelince bunlar peygamberlerin gerçek varisleridir. Allah bizleri ve sizleri onları seven ve yollarına uyan kimselerden kılsın.

Kardeşim Şeyh Miyan Nur Muhammed tarafınızdan bize bildirildiğine göre; sizin diğer tarikat silsilelerinden aldığınız icazetleriniz varmış, bunların yanında ayrıca Nakşibendi silsilesinden de icazet istiyormuşsunuz.

Aziz dostum! Nakşibendi tarikatında şeyhlik ve müritlik diğer tarikatlarda olduğu gibi külah ve şecereyle değil, tarikat eğitimi vermek ve almakla olur. Nakşibendi büyüklerin yolu sohbet/beraberliktir. Onların terbiyesi inikas/yansıma yoluyla. Bu sebeple diğerlerinin son basamağı onların ilk basamağına indirilmiştir. Onların yolu en yakın yol kabul edilmiştir. Onların bakışları kalp hastalıklarına şifa olmuş, teveccühleri manevi hastalıkların ilacı olmuştur.

Nakşibendilerin seyri ne güzeldir!

Onlar yolcularını hareme gizlice götürürler.

Beni müsamahayla karşılayacağınızı umuyorum.

Büyükler nezdinde özür makbuldur.

Baki selam...

KELİME ANLAMI

إلى الشيخ جمال On sekizinci mektup (Kime gönderilmiştir?)
 في بيان نصيب العلماء Şeyh Cemaleddin-i Nâkûrî'ye (Ne hakkında?)
 Râsih alimlerin nasibi ونصيب العلماء الراسخين Zahir alimlerinin nasibi
 Ve o sorusunun جواب التماسه Ve sûfilerin nasibinin beyanı ونصيب الصوفية
 cevavı hakkındadır >

Hamd Allah'a وَسَلَامٌ Selam ise عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى Seçtiği kullarına olsun
 كَافٍ فِي Alimler (Nedir?) وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ Peygamberlerin varisleridir (Bu hadis nedir?)
 هُوَ عِلْمٌ Miras bırakılan ilim (Nedir?) مَذْهَبُ الْعُلَمَاءِ Alimleri övmekte yeterlidir
 الشَّرِيعَةُ O ancak şariat ilmidir (Nedir?) فَإِنَّهُ هُوَ الَّذِي بَقِيَ Çünkü geriye kalan odur (Kim-

وَطَائِفَةٌ أُخْرَىٰ (başka?) Hidaye ve Bezdevi'den kitaplarından başka
 Diğ̃er bir grup ise عَلاَقَةٌ بَيْنَهُمْ (Ne?) Her ne kadar onlara hasıl olsa da
 لَمَّا لَمْ يَعْرِفُوهَا (Ne?) Onu bilemeyince Bu hakikatle bir ilişki وَلَكِنَّهُمْ (Ne?)
 بَلْ زَعَمُوا الشَّرِيعَةَ (Ne?) Şariat'ın hakikati olarak Bilakis şeriatı sanınca
 وَظَنُّوهَا قِشْرًا فَقَطْ (Ne?) Sadece suretten ibaret فَقَطْ عَلَى الصُّورَةِ (Ne?)
 وَتَصَوَّرُوا اللَّبَّ (Ne?) Ve özü de onun ötesinde olduğunu
 حَقِيقَةً تِلْكَ الْحَقِيقَةِ (Ne?) Hiç şüphesiz anlayamadılar Bu
 وَلَمْ يَنَالُوا نَصِيحًا (Ne?) Dolayısıyla herhangi bir paya ulaşamadılar
 هُمُ الْوَارِثُونَ فِي الْحَقِيقَةِ (Ne?) Râsih alimler وَالْعُلَمَاءُ الرَّاسِخُونَ (Ne?) Mütешabihlerden
 جَعَلَنَا اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَأَيَّاكُمْ (Ne?) Allah Sübhanehü bizi ve sizi kılsın
 وَمُقْتَنِي آثارِهِمْ (Ne?) Onları sevenlerden مِنْ مُّحِبِّهِمْ (Ne?) Ve onların izlerini takip
 ثُمَّ إِنْ أَحْيَى الشَّيْخَ مِيَانَ نُورًا مُحَمَّدًا (Ne?) Sonra benim kardeşim Şeyh Miyan Nur
 بَأَنَّا كُنْتُمْ قُلْتُمْ (Ne?) Sizin tarafınızdan izhar etti اَظْهَرَ مِنْ جَانِبِكُمْ (Ne?)
 مِنْ مَّشَائِخِ السَّلَاسِلِ الْآخِرَةِ (Ne?) Bizim icazetlerimiz vardır إِنْ لَنَا إِجَازَاتُ (Ne?)
 وَتُرِيدُ مِنْ جَانِبِ النَّقْشِبَنْدِيَةِ أَيْضًا (Ne?) Nakşibendi tarafından da
 اِنَّ الْمَشِيخَةَ (Ne?) Ey keremli mahdum! اَلَيْهَا الْمَخْدُومُ الْمَكْرَمُ (Ne?) Bir icazet
 فِي الطَّرِيقَةِ النَّقْشِبَنْدِيَةِ الْعَلِيَّةِ (Ne?) Yüce Nakşibendi
 تَارِكَاتِهَا (Ne?) Tarikatı öğretmek ve öğrenmektedir وَتَعَلَّمَهَا (Ne?)
 كَمَا هُوَ مُتَعَارَفٌ (Ne?) Nitekim bu adet olmuştur كُلاَهَ وَالشَّجَرَةَ (Ne?)
 وَطَرِيقُ هَؤُلَاءِ الْأَكَابِرِ (Ne?) Ama bu büyüklerin yolu فِي سَلَاسِلِ الْآخِرَةِ (Ne?)
 وَتَرَبِّيَّتُهُمْ (Ne?) Onların terbiyeleri yansıma yoluyladır صُحْبَةً (Ne?)
 فِي بَدَائِيَّتِهِمْ (Ne?) Bu sebeple hiç kuşkusuz yer almıştır اَنْذَرَجَتْ (Ne?)
 وَصَارَ طَرِيقُهُمْ (Ne?) Diğ̃er tarikatların sonu نِهَآيَةُ الْآخِرِينَ (Ne?)
 وَنَظَرُهُمْ (Ne?) Bakışları الْقَلْبِيَّةِ (Ne?) Kalp
 دَافِعَ الْعِلَلِ الْمَعْنَوِيَّةِ (Ne?) Manevi hastalıkları وَتَوَجَّهَهُمْ (Ne?) Teveccühleri
 شَيْرٌ (Ne?) Şiir: temizleyici olmuştur

نَاقِشِبَنْدِينَ مَا أَحْسَنَ النَّاقِشِبَنْدِينَ Nakşibendiler ne güzel kişilerdir سِرَّتُهُمْ Yani onların yürümelerini
يَعْمُشُونَ بِالرَّكْبِ Yolcularını götürüyorlar (Nasıl?) مخْفِيَةً Gizlice (Nereye?) للْحَرَمِ Harem'e

وَالْعُذْرُ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ ﴿ع﴾ Misra: Umulan güzel karşılamanızdır وَالْمَرْجُوُّ مُسَامَحَتُكُمْ
Asil kişilerin yanında özür (Nedir?) مَقْبُولٌ Geçerlidir وَالسَّلَامُ Selamlar.

